

SAMENSPEL

Wijkblad van de *Christus Triumfatorkerk*, J. v. Stolberglaan 154 te Den Haag
15^e Jaargang nr. 9, november 2011

Abonnementsprijs € 10,00 (+ evt. portokosten ad € 9,50) per jaar

Bankrekeningnr: 514 40 61 t.n.v. *Stichting Christus Triumfatorkerk* o.v.v. *Samenspel*

Redactie: Henk Hospes,
Email: samenspel@ctkerk.nl tel. 070 327 03 66
Greet Hulshof, Wouter Müller, Adriaan Sala
Advertenties: Bert van der Sluis, Jacob Mosselstraat 11, 2595 RD Den Haag
Bezorging: Henk Hospes tel. 070 327 03 66

Koster : Kristin van der Bom
tel. 070 383 76 55 / bgg alleen in dringende gevallen tel. 070 347 66 23
email: koster-beheerder@ctkerk.nl

Predikanten: ds. Ruud Stiemer,
di, do en vrijdag van 8.30 tot 9.30 uur en rond 18 u tel. 070 382 52 65
(maandag vrij/ woensdag *Noorderkerk*)
email: ruudstiemer@ctkerk.nl
ds. Berit Bootsma-Gerritsen,
ma, wo, do tel. 070 359 62 39
email: beritbootsma@ctkerk.nl

Wijkkerkenraad:

Voorzitter: Anita v.d. Wal, Laan tel. 070 385 00 82
email: avdwal@casema.nl
Scriba: Wilma Beeftink, tel. 015 361 82 67
email: scriba@ctkerk.nl

Kerkelijk Bureau: Jul. van Stolberglaan 154, 2595 CL Den Haag
GKO: van 9 - 12 uur op ma, wo en vrijdag tel. 070 385 36 45
pgo@casema.nl (GKO)
PGG PGG-ledenadministratie@ctkerk.nl

Website: www.ctkerk.nl

Zondagsbrief per email? Aanvragen bij: Bert Jan van Veen (bertjanvv@gmail.com)

GIRO-/BANKREKENINGEN

Vaste vrijwillige bijdragen:

- kerk (GKO): 43555 t.n.v. Gereformeerde Kerk 's-Gravenhage-Oost
- kerk (PGG): 615174 t.n.v. Prot. Gem. Wijk. Kerkrentm. Bezuidenhout
Collectebonnen: 5253 t.n.v. Collectebonnen GKO (voor GKO en PGG)
Diversen: 5144061 t.n.v. Stichting *Christus Triumfatorkerk* o.v.v. het doel (*)
* Samenspel / * Verjaardagsfonds / * Wijkkas / * Giften /
* Legaten
Diaconie (GKO): 427021 t.n.v. Diaconie Gereformeerde Kerk 's-Gravenhage-Oost
Diaconie (PGG.): 1768712 t.n.v. Diaconie Herv. Wijkgemeente Bezuidenhout
Zending (GKO): 435 t.n.v. Beraadsgroep Missionaire Zaken GKO

VAN DE REDACTIE

Het kon niet uitblijven. Na ruim vier jaar *Reidans* overkwam het me onlangs dat ik iemand ten dans vroeg die al eerder had meegedaan. Dan is de 'wave' zo langzamerhand zeker het stadion rond is de eerste gedachte die bovenkomt, maar een eenvoudig rekensommetje leert dat dát toch niet het geval kan zijn. De lijst met meelevende gemeente- en gastleden telt een kleine zeshonderd mensen. Stel dat de helft daarvan te jong is om de pen ter hand te nemen of daar teveel tegen opziet, dan blijven er altijd nog zo'n driehonderd potentiële gegadigden over terwijl in die vier jaar pakweg veertig dansers aan de beurt zijn geweest. Dat er voldoende belangstelling is om mee te doen, blijkt wel uit het feit dat het nauwelijks moeite heeft gekost om voldoende mensen bereid te vinden de *Reidans* tot en met het februari-nummer van volgend jaar voor hun rekening te nemen. Toch is dit misschien ook het moment om te zeggen dat, als u ook graag eens aan de beurt wilt komen, u dat gerust kunt melden bij ondergetekende. U hoeft niet per se af te wachten tot u wordt gevraagd. Waar u dan over moet schrijven? Als u een trouwe lezer van de rubriek bent, zal het u opgevallen zijn dat veel deelnemers er voor kiezen om hun levensloop kort samen te vatten. Maar er zijn ook voorbeelden te vinden van deelnemers die schrijven over iets wat hen bezighoudt: een ervaring of een anekdote, een hobby, een gedachte of een ander onderwerp waar hun bijzondere interesse naar uitgaat. Dat dat leuke resultaten oplevert, mag blijken uit de bijdrage van Jacqueline Ammeraal die deze keer de uitnodiging voor de *Reidans* heeft aangenomen.

Ook buiten de *Reidans* om zijn er weer verschillende gemeenteleden die in dit nummer schrijven over wat hen bezighoudt. Zo lezen we met bewondering hoe Marit Schrijver, Nel van Daelen en Aad Tulling zich hebben ingezet voor hun projecten in het buitenland. Mirjam Jansen en Adriaan Sala hebben deze keer de kerk als onderwerp voor hun column gekozen, echter wel allebei met een totaal andere invalshoek.

Verder staat dit nummer weer bol van de activiteiten, waarbij zowel wordt vooruitgekeken als teruggeblikt. Vooruitblikken doet ook de *Algemene Kerkenraad* van de PGG. In haar vergadering van 18 oktober 2011 heeft zij een besluit genomen omtrent de herstructurering van de PGG. Geran Kaai brengt ons op de hoogte.

Al met al is het weer een bijzonder leeswaardig nummer geworden. Veel leesplezier!
Met een hartelijke groet,

Henk Hospes

Het volgende nummer komt donderdag 24 november van de drukker. Kopij kunt u tot uiterlijk woensdag 9 november a.s. inleveren bij: **Henk Hospes, per email: samenspel@ctkerk.nl**
U kunt daarin alle activiteiten laten opnemen tot 1 januari 2012

INHOUD

ACTIVITEITEN:

- 11 Hedendaagse kernvragen – Wouter Müller
- 16 Agenda
- 17 Bazar
- 20 Kerstpakkettenactie 2011 – Diaconie PGG
- 24 Zingen voor Israël
- 27 Rijk in je Wijk - Stek

COLUMNS:

- 10 Een echte kerk? - Mirjam Jansen
- 18 De lachende kerk – Adriaan Sala

FINANCIËN:

- 12 Jaarrekening 2010 - GKO

GEDICHTEN:

- 9 Confrontatie – Riek Vrugteman
- 27 Adem – Toon Hermans

OPEN KERK:

- 9 Literaire middag – Ernest van der Kwast
- 20 Opening nieuwe tentoonstelling Kunstpost

DIVERSEN:

- 11 Bedankt (1) - Wil van der Vlist
- 13 Bedankt (2) – Wim Voorhoeve
- 21 Aanschaf AED
- 22 Marit Schrijver
- 22 Bedankt (3) – Ineke van den Berg
- 23 Casa da Nel – Nel van Daelen
- 26 Besluit herstructurering PGG – Geran Kaai

VASTE RUBRIEKEN:

- 4 Meditatie – ds. Ruud Stiemer
- 5 TeamGeest – ds. Ruud Stiemer
- 7 BerichtenBus – ds. Berit Bootsma
- 8 Giften
- 13 Gemeente(mee)leven
- 14 AnTenne – Aad Tulling
- 15 Kerkdiensten – overzicht
- 15 Van zondag tot zondag
- 25 Uit de Kerkenraad
- 28 Reidans – Jacqueline Ammeraal
- 29 Bijbelleesrooster
- 30 Cryptogram
- 31 Mutaties

27 november 1^e advent

MEDITATIE

'Maar wat voor mij winst was, ben ik omwille van Christus als verlies gaan beschouwen.'
Filippenzen 3 : 7

Als je gaat solliciteren, stel je een Curriculum Vitae (CV) op. Je voegt hem bij je sollicitatiebrief en stuurt hem op. In je CV vermeld je de opleidingen die je hebt gevolgd, cursussen, werkervaring, stages, ook de talen die je machtig bent, enzovoort. Je kunt je CV ook online plaatsen bij 'LinkedIn', zodat via internet anderen het kunnen bekijken en je wellicht uitnodigen voor een gesprek. Stel dat je nu eens een CV zou moeten maken van je geloofsleven. Wat zou daar dan in komen te staan?

Ik heb een rijtje punten opgeschreven: doop, christelijke opvoeding, kerkgang, catechese van mijn 12^e tot mijn 18^e, de jongerenvereniging, belijdenis, bijbelkring, ouderling, zingen in het koor en geven aan goede doelen. Nu, als ik dit lijstje zie, dan denk ik: "Dat is een prachtige lijst. Daar mag je trots op wezen. Met een dergelijke geloofs-CV heb je bij God een streepje voor! Met zo'n CV kom je er wel. Toch.....?!"

In zijn brief aan de gemeente van Filippi laat de apostel Paulus zijn geloofs-CV zien: hij werd besneden toen hij acht dagen oud was. Hij behoort tot het volk van Israël, tot de stam Benjamin. Hij is een geboren Hebreëer met de wetsopvatting van een Farizeeër. De term 'farizeeër' heeft bij ons een negatieve klank, maar in die tijd stond het bekend als een zeer gerespecteerde organisatie binnen het jodendom, een groep van mensen die zich inzetten voor de strikte naleving van de Thora. Ook vermeldt Paulus in zijn CV dat hij de jonge christelijke gemeente fanatiek heeft vervolgd. Tot slot zegt hij: "Aan wat er in de wet over gerechtigheid staat, voldeed ik volledig."

Naar de maatstaven van die tijd is het een voorbeeldige lijst. Daar zou hij hoge ogen mee gooien. Het is een lijst die zelfvertrouwen geeft. Laat hij deze CV aan zijn lezers zien om zichzelf in het zonnetje te zetten? Integendeel. Hij laat het aan zijn lezers zien om duidelijk te maken dat zo'n mooie lijst je niet redt. Met je geloofs-CV, hoe mooi ook, kom je er niet, maar alleen door Jezus Christus. Hij zegt: "Wat voor mij winst was, ben ik omwille van Christus als verlies gaan beschouwen."

Paulus wil daarmee zijn lezers een hart onder de riem steken. Er is namelijk onrust in de gemeente van Filippi ontstaan. De gemeente heeft bezoek gekregen van mensen die een andere leer verkondigen dan de apostel Paulus. Het zijn predikers die verkondigen dat je als christen aan de oudtestamentische wetten moet houden. Ze zeggen dat de mannen besneden moeten worden. "Want", voegen ze er aan toe, "Jezus was toch ook een jood, hij was ook besneden! Nou dan!" Hem volgen betekent volgens deze predikers dat je de Thora moet naleven. Dan pas ben je een kind van God. Ze zeggen: "Kijk eens naar onze CV. Kijk eens wat wij voor ons geloof doen: besneden, leven volgens de wet." Ze zeggen: "Laat jullie CV eens zien." Vele gemeenteleden zijn van slag. Ze voelen zich onzeker en denken: "Ben ik wel rechtvaardig voor God? Moet ik inderdaad ook besneden worden?"

De apostel, de stichter van de gemeente in Filippi, is woedend. Hij gaat fel tegen deze predikers te keer. "Honden zijn het", zegt hij. "Houd je verre van ze." Het gaat niet om je CV; het gaat niet om prestaties. Het gaat enkel en alleen om Christus. Hij heeft zijn leven gegeven om ons te verlossen. Door Hem zijn we verzoend met God de Vader. Door zijn offer mag je kind van God zijn. Je krijgt het geschonken, uit genade, cadeau!

Misschien denkt er iemand: "Is dat niet wat erg gemakkelijk? Hebben die mensen die zeggen dat je er wel iets voor moet doen, toch niet een punt? Voor alles geldt toch: 'voor wat hoort wat'. Goed, aan die besnijdenis moet ik niet denken, maar er zijn toch

regels waar je aan moet voldoen, en bepaalde normen". Misschien denkt er iemand anders: "Als ik hoor: je krijgt het uit genade / cadeau, dan neem ik het minder serieus. Ik wil er wat voor doen!" Het is met kleding net zo. Heb je het gekregen, dan zeg je: "Ach, het is maar een krijgertje." Het heeft minder waarde dan als je er voor hebt gewerkt. Toch?

Paulus zou zeggen: "Ik snap het helemaal, kijk naar mijn CV. Een groot deel van mijn leven heb ik me ingespannen. Het zit in mijn systeem. Ik ben prestatiegericht. Maar, als je zo leeft, dan gaat het je niet om God, maar dan gaat het je om jouw punten, om jouw cijfers. Dan ben je niet met God bezig, maar meer met jezelf. Daarom zette God een streep door mijn CV."

Paulus bedoelt dat we de genade niet kunnen verdienen. God wil niet dat we ons af-tobben voor betere scores. Hij doorbreekt onze op onszelf gerichte prestatiedrang door zijn Zoon te schenken. Hij geeft Hem ons uit genade, opdat wij vanuit die genade zouden leven. Wij mogen uit genade leven, vrij van prestatiedrang, als bevrijde mensen. Niet alleen bevrijd van onze drang om bij God in de gunst te komen, maar ook bevrijd van het idee om je met anderen te meten: "Wat heeft die op zijn geloofs-CV? Heeft hij meer punten dan ik? Is hij een beter christen?" Nee, we hoeven ons niet meer met de ander te meten. Elk mens moet het van genade hebben. Elk kind van God krijgt van hem krediet.

Betekent dat nu, dat we voortaan geen CV meer hoeven op te stellen? Natuurlijk maak je je Curriculum Vitae als je gaat solliciteren voor je nieuwe baan! Maar, als het gaat om onze geloofs-CV, dan hoeven we geen lijstje met prestaties in te vullen, dan kunnen we volstaan met twee woorden: *Christus Verlosser*. C.V. Hij heeft het voor ons gedaan. Hij heeft ons bevrijd. Dat mag de basis van ons leven zijn en de vaste grond onder onze voeten. Zal dat dan niet zichtbaar zijn in ons leven en werken? Vast en zeker! Dan wordt onze levensloop een verwijzing naar *Christus Verlosser*.

ds. Ruud Stiemer

Team-Geest

TERUGBLIK BEZUIDENHOUTFESTIVAL

Met veel plezier kijk ik terug op het *Bezuidenhoutfestival* dat op zaterdag 8 oktober van 11-17 u in en om de *Christus Triumfatorkerk* gehouden werd. Het is een groot succes geworden. Het festival heeft gedurende de dag rond de 500 bezoekers getrokken. Het was voor de deelnemende organisaties een uitstekende gelegenheid om zich aan de buurt te presenteren. Ook voor onze gemeente, die met een eigen kraampje was vertegenwoor-

digd, was het een kans om iets te laten zien over de verschillende activiteiten die we organiseren. Gedurende de dag was er in de kerkzaal een open podium voor verschillende activiteiten. Het programma werd op enthousiaste wijze gepresenteerd door 'onze' Bo Rodenhuis.

Evenals vorig jaar werd het festival geopend door wethouder Ingrid van Engelshoven. Ook dit keer was zij positief over de opzet van deze dag en sprak zij de hoop uit dat het volgend jaar een vervolg mag krijgen.

Graag wil ik alle vrijwilligers van de kerk, die geholpen hebben bij het verspreiden van de flyers of bij het klaarzetten van de tafel, enzovoort, heel hartelijk bedanken. Ook wil ik graag mijn dank uitspreken aan Petra Speijers van *Stichting Boog* (Buurtopbouwwerk) en Jacob Snijders (voorzitter *Wijkberaad Bezuidenhout* voor de prettige samenwerking bij de voorbereiding van het festival.

DOOPDIENST

Op zondag 6 november zal de Heilige Doop bediend worden aan Christiaan Joël, zoon van Maarten en Naomi Chen en aan Amber Noëlle, dochter van Carola en Servaas van der Zijden en zusje van Fabian. We wensen hen, samen met familie, vrienden én de gemeente, een feestelijke dienst toe!

BAZAR

Graag maak ik u attent op de bazar die op zaterdag 12 november in onze kerk wordt gehouden. We hopen dat we weer veel bezoekers uit de buurt mogen verwelkomen. Het is een dag waarop de ontmoeting centraal staat. Natuurlijk is het fijn als we aan het einde van de dag een mooi bedrag kunnen noemen, maar de gesprekken, de gezelligheid, een luisterend oor, een glimlach is veel meer waard! Dat is niet in geld uit te drukken. We wensen het bazarteam en alle andere vrijwilligers die meewerken heel veel plezier toe.

LAATSTE ZONDAG KERKELIJK JAAR

Op zondag 20 november gedenken we de gemeenteleden die in het afgelopen kerkelijk jaar zijn overleden. We noemen hun naam en ontsteken een kaarsje om uitdrukking te geven aan ons geloof, dat niet de dood, maar het Leven het laatste woord heeft in ons bestaan. Immers, Christus heeft de dood overwonnen en wij mogen leven door Hem, ook al zijn wij gestorven.

Van verschillende gemeenteleden ontvingen we het verzoek of een familielid of vriend, die in het afgelopen kerkelijk jaar is overleden, maar niet tot onze wijkgemeente behoorde, ook in deze dienst genoemd kan worden. Graag geven we aan dit verzoek gehoor. U kunt de naam van de overledene doorgeven aan ondergeteken-

de. Evenals vorige jaren zal er ook in deze dienst, na het noemen van de betreffende namen, voor een ieder gelegenheid zijn om een kaarsje aan te steken voor hen die zij in stilte willen gedenken.

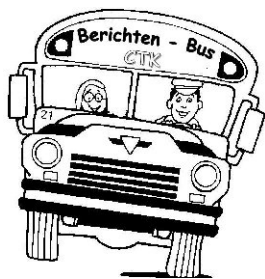
OPTREDEN KRIM KAMERKOOR

Zoals ik in de vorige editie van *Samenspel* al schreef zal het *Krim Kamerkoor* op dinsdag 29 november van 20 - 22 u in onze kerk optreden. Dit koor, afkomstig uit de Oekraïne, brengt Russisch orthodoxe kerkmuziek en Russische- en Oekraïense volksmuziek ten gehore. Ook zullen ze – samen met de aanwezigen - een drietal Taizéliederen zingen. Met de opbrengst van de concerten, die het koor in Nederland geeft, ondersteunt het onder meer een weeshuis in de Oekraïne. De toegang is gratis. Na afloop zal er een collecte worden gehouden.

KERSTWANDELING

Tijdens het *Bezuidenhoutfestival* hebben we een voorproefje gekregen van de kerstwandeling die op maandag 19 december zal worden gehouden. Deze wandeling, die in samenwerking met het *Leger des Heils* wordt georganiseerd, voert ons door verschillende delen van het Bezuidenhout. In optocht trekken we door de wijk om op bepaalde plekken kerstliederen en Christmas carols te zingen. We worden daarbij begeleid door de band en de zangbrigade van het *Leger des Heils*. Ook zullen tijdens de route korte scènes uit het kerstverhaal worden uitgebeeld. De start is om 18.30 uur in de *Christus Triumfatorkerk*. Loopt en zingt u op 19 december mee?! Na afloop keren we weer terug naar de kerk.

Met een hartelijke groet,
Ruud Stiemer

Berichtenbus

Sinds januari hebt u met enige regelmaat voorbij zien komen dat ik afwezig ben in verband met mijn nascholing. Iedere beginnende predikant moet deze nascholing volgen. Het betekent dat ik in anderhalf jaar tijd zeven keer drie dagen afwezig ben. Maar wat doe ik daar zoal zult u zich misschien afvragen. Allereerst is het leuk en vooral heel goed om met collega's te praten over de dingen waar we in ons werk te-

genaan lopen. Hiervoor hebben we een vaste groep van acht mensen. Daarin wordt iedere keer gevraagd: "Hoe gaat het met jou en je werk?" Daarnaast houden we in deze groep bijbelstudie met elkaar.

Tijdens een 'driedaagse' komen er docenten die trainingen en workshops geven. Zo heb ik de afgelopen keer een workshop gehad over het leiding geven aan vergaderingen. Daarvan heb ik opgepikt hoe belangrijk het is om een goede agenda te hebben. Dat je er ook rekening mee moet houden dat iemand wel iets meemaakt kan hebben wat die persoon even 'kwijt moet'. Erg nuttig en door de rollenspelen ook ontzettend leuk! We hebben letterlijk onder de tafel gelegen van het lachen. Pastoraat, timemanagement en de missie van de kerk zijn onderwerpen waar ik de afgelopen maanden over heb nagedacht.

Het meest waardevol vind ik de gesprekken die ik heb met mijn collega's. Het verbreedt mijn horizon, doordat ik ontdek dat je in een gemeente in het noorden van Groningen of het zuiden van Zeeland met een hele andere cultuur te maken hebt. Tegelijk is er veel herkenning en kunnen de oplossingen van anderen mij weer verder helpen.

Mocht u er meer van willen weten? Vraag het gerust, want ik vind het altijd leuk er verder over te vertellen.

GESPREKSGROEP GELOVEN

De vorige keer hebben we het gehad over Augustinus' adagium: in niets te veel (ne quid nimis). Wat betekent 'te veel' en is matigheid een nuttig criterium in ons leven? Op 1 november gaan we verder met het onderwerp *waarachtigheid* en het boek van Paul van Geest. Het thema van deze keer is *integriteit*. Wat leert Augustinus ons over leugens, eerlijkheid en integriteit? Hoe kunnen we dat toepassen voor ons leven en werk?

DANKDAG

Woensdag 2 november is het Dankdag voor Gewas en Arbeid. 's Avonds willen we in een kerkdienst nadenken over werk en beloning. Het is voor ons vanzelfsprekend om te werken, soms zelfs een verplichting. Kunnen we dankbaar zijn voor alles wat we ontvangen via het (vrijwilligers)werk dat we doen?

U bent van harte uitgenodigd om de dienst mee te vieren.

OECUMENISCHE MAALTIJD

Op dinsdag 8 november is er in het kader van Sint Maarten (11 november) een oecumenische maaltijd met aansluitend een vesperviering. De maaltijd zal worden verzorgd door Tamils, verbonden aan het vrouwen netwerk rond de *Lukaskerk*. Na afloop is er een collecte om de kosten te dekken. Alles wat er meer gegeven wordt zal ten goede komen aan een weeshuis in Sri Lanka. De maaltijd begint om 18 u in de *Christus Triumfatorkerk*. Vanaf 23 oktober kunt u zich intekenen op de lijst in de hal van de kerk.

DINING & WINING

Vrijdag 18 november is de eerste activiteit in het kader van *Dining & Wining*. We gaan een 'After Summerborrel' houden bij

Geran Kaai thuis, Benoordenhoutseweg 237. Iedereen tussen de ca. 25 en 45 jaar is welkom om 20.30 u.

FILMAVOND

De tweede avond van dit seizoen is op 26 november. De film die we deze avond gaan zien, is een film over trauma's en vergeving, namelijk *The Kite Runner*. Een verfilming van het boek *De Vliegeraar* van Khaled Hosseini. We beginnen om 20 u in zaal 3 in de kerk.

Amir en Hassan zijn gevoed door dezelfde min en groeien samen op in Kaboel. Op een dag komt er op wrede wijze een einde aan hun bijzondere vriendschap. Amir en zijn vader vluchten naar de Verenigde Staten, waar ze een nieuw bestaan opbouwen, maar Amir slaagt er niet in Hassan te vergeten. De ontdekking van een schokkend familiegeheim voert hem terug naar Afghanistan, waar Amir wordt geconfronteerd met spoken uit zijn verleden. Zijn voornemen om de oude schuld jegens Hassan in te lossen sleept hem mee in een huiveringwekkend avontuur.

JUBILEUM

De afgelopen maand zijn we begonnen met de voorbereidingen voor het jubileum van de kerk. Op 21 maart 2012 is het namelijk 50 jaar geleden dat de CTK in gebruik is genomen.

Het hele jaar door staan we stil bij deze vreugdevolle gebeurtenis. We willen vieren dat we op zoveel verschillende manieren in de wijk aanwezig zijn. Het *Bezuidenhoutfestival* is een goed voorbeeld hoe wij kerk in Bezuidenhout willen zijn. Er valt veel te vieren als we naar onze kerk en gemeente kijken. Tegelijk houden we oog voor de stormachtige tijden waar de kerk in verkeert. Hoe kunnen we in de toekomst *geloven met hart en handen*? Een thema dat zeker ook voorbij zal komen in de activiteiten.

In het voorjaar zullen er al enkele jubileumactiviteiten georganiseerd worden. Daarover hoort u te zijner tijd meer. Hoogtepunt zijn de activiteiten rond het jubileum zelf. Houd daarom woensdag 21 maart vrij, maar ook het weekend van 24 en 25 maart. Een tentoonstelling, feest, reünie en jubileumkerkdienst, die wilt u zeker niet missen!

Natuurlijk kosten al deze activiteiten geld. Daarom zal een deel van de opbrengst van de bazar op 12 november worden besteed aan de jubileumactiviteiten.

AFWEZIGHEID

In verband met de nascholing en enkele vakantiedagen ben ik van 28 november t/m 4 december afwezig. In deze tijd is ds. Ruud Stiemer mijn vervanger. In dringende gevallen kunt u contact met hem opnemen.

Met hartelijke groet
Berit Bootsma

Ernest van der Kwast

5 november - 16 u, ingang onder de toren

Als tekstschrijver werkte Ernest van der Kwast mee aan televisieprogramma's als *Vroege Vogels* (Vara) en *Mr. Kahoona Positive Happiness Show* (Llink). Hij publiceerde in vele magazines en tijdschriften, waaronder: *Jan*, *Maria*, *Esquire*, *Erasmus Magazine* en *NL10*.

Mama Tandoori is het geromantiseerde verhaal van de Indiase moeder van Ernest van der Kwast. Ze leeft bij het motto 'Gratis is goed' en heeft altijd een deegroller op zak. Ook de rest van de familie is een bont gezelschap. Uncle Sharma speelde als Bollywoodster in meer dan tweehonderd films en tante Jasleen was ooit de grote atletiekbloefte van India. Zonder schroom vertelt de schrijver over de levenswandel van zijn onallegaagse familieleden, wier voetstappen nog lang in de oren van de lezer zullen naklinken.

Op 31 oktober 10 - 11.30 u en 20 - 21.30 u wordt er voor geïnteresseerden een voorbespreking gehouden over het boek *Mama Tandoori* in de *Christus Triumfatorkerk*. Bent u hierin geïnteresseerd, geef u dan telefonisch op bij Greet Hulshof, tel. 06 44082126 of mail naar ctkerk@ziggo.nl.

U bent natuurlijk van harte welkom!
Met een hartelijke groet,

Ruud Stiemer

Literaire middag
zaterdag 5 november 16.00 uur

 Christus Triumfatorkerk (www.ctkerk.nl)
Juliana van Stolberglaan 154 - hoek Laan van N.O. Indië
Ingang onder de toren

Schrijver: **Ernest** van der **Kwast**

Auteur van o.a.:

- *Mama Tandoori*
- *Stand-in*
- *Soms zijn dingen mooier als mensen klappen*

De focus zal deze middag liggen op het boek *Mama Tandoori*

Voorbespreken van *Mama Tandoori*: zie website www.ctkerk.nl

Hartelijk welkom, de toegang is vrij
Een donatie? Graag!... doch is niet verplicht

Confrontatie

*Ontwaken en meteen weer weten:
vandaag hervat zich het gevecht
tegen de stilte en de leegte,
niemand die "Goedemorgen" zegt.*

*Toch sta je op, je zult wel moeten,
en vraagt om moed voor deze dag.
Al heb je niemand te begroeten,
God is er, en Hij geeft je kracht.*

Riek Vrugteman
(ingezonden door Ida Kwaak)

Een echte kerk?

Mijn vriend en ik hebben deze zomer (het lijkt alweer lang geleden) een heerlijke vakantie gehad in Italië. Lekker luieren op de camping, zwemmen, lezen op een ligbedje aan het meer. U kent het vast wel. Maar we hebben ook steden bezocht, heel veel steden. En in al die steden wel een kerk, soms zelfs twee of drie, die je volgens de reisgidsen gezien móet hebben. Ik kan u vertellen, ik heb nog nooit zoveel kerken tijdens één vakantie gezien. Vaak vind ik het heerlijk om tijdens een vakantie te genieten van de rust en sereniteit in een mooie kerk of kathedraal. Maar rust en sereniteit waren in deze Italiaanse kerken ver te zoeken, want we waren natuurlijk niet de enige toeristen. Adembenemend was het vaak wel. De St. Pieter in Rome, de Duomo in Florence met haar prachtig beschilderde koepel, de Duomo in Siena met één van de mooiste vloeren, een kerk in Perugia, zo schitterend, de grote kathedraal in Assisi. Altemaal indrukwekkend. De schilderkunst van Michelangelo en het beeldhouwwerk van Bernini. Wat een creativiteit en grootsheid. Om stil van te worden... Ja, stil van alle pracht en praal die je om je heen ziet, maar niet stil van Gods aanwezigheid.

WAAR IS GOD?

Dat besepte ik terwijl ik in de *St. Pieter* rondliep en foto's maakte van de prachtige versieringen. Toch heb ik door dit soort overdaad juist het gevoel dat God verder weg is. De prachtige versieringen leiden wat mij betreft af van waar het echt om gaat: aanbedding van God, niet van de kerk. Ik geloof niet dat God geeft om zulke aardse pracht en praal. Liever geloof ik dat God wil zijn tussen mensen, waar dan ook. In de kerk op zondagochtend, op school, in een vluchtelingenkamp, in opvanghuizen, op je werk, in je huis,

op je kamer, waar we Hem ook maar nodig hebben. Mooie inspiratie voor deze gedachte vind ik de aangrijpende film *Shooting Dogs*, waarin tutsi's op de vlucht zijn voor hutu's en een jonge Engelsman zich afvraagt waar God is. Waarop de priester zegt: "Hier. God is hier bij al deze vluchtende mensen."

ECHTE KERK

Kerken zoals hierboven beschreven, worden vaak gezien als echte kerk. Met een hoge toren, glas-in-loodramen, houten banken en een mooie kansel. Tegenwoordig zien kerken er vaak soberder uit, vaak herken je een kerk niet eens. Het enige dat verraadt dat het een kerk is, is de naam of de kerkklok. Saai? Ja, best wel. Maar daarom geen echte kerk? Absoluut wel! Neem bijvoorbeeld onze eigen *Christus Triumfatorkerk*. Het gebouw heeft geen puntige kerktoren, houten banken of glas in loodramen, maar biedt net zo goed een plaats voor ontmoeting met God. Een plek waar mensen samen kunnen komen om te bidden, danken, zingen en op allerlei andere manieren hun geloof te belijden. Dat is pas een echte kerk!

Mirjam Jansen

Hedendaagse kernvragen

Zoals aangekondigd in het activiteitenprogramma voor het seizoen 2011-2012 is er een viertal lezingen op de donderdagavond in de *Christus Triumfator* kerk door dr. A.F. Sanders, ons beter bekend als Andries Sanders. De volledige titel van de serie is: *Hedendaagse kernvragen voor het Christelijk geloof*.

Donderdag 29 september was de eerste van de vier lezingen. Ruim dertig belangstellenden (gemeenteleden en 'buitenstaanders') luisterden aandachtig naar de woorden van Andries, die de beleving van het christendom afspiegelde naar de diverse perioden die het doormaakte. Een boeiend en helder relaas, dat een duidelijk beeld schetste van hoe christenen zelf het christendom zagen, en hoe niet-christenen daar mee omgingen. Na de pauze was er een levendige discussie, waarin enkele zaken uit de lezing nog wat verder werden uitgediept. Een mooie avond, die uitnodigt ook de volgende lezingen bij te wonen. Van harte aanbevolen!

De volgende lezingen (aanvang 20 u) zijn:

- De zoektocht naar Jezus en het ontstaan van de christelijke kerk (27 oktober)
- Christelijk geloof en het probleem van het kwaad (24 november)
- Creatie en revolutie (15 december)

Voor korte beschrijvingen van de lezingen verwijzen we u graag naar het activiteitenprogramma of naar onze website: www.ctkerk.nl

Wouter Müller

Bedankt (1)

Het was een gezellige middag,
die ik meemaken mag.
Bedolven onder kado's en geld,
zodat je van binnen smelt.
Leuke toespraken gehoord,
en liederen op rijm, zegt het voort ...
Een leuk boek ter herinnering gemaakt,
dat me over tien jaar nog raakt.
De mensen die het hebben bedacht,
horen van mij geen klacht.....
Iedereen die in het boek heeft geschreven,
wil ik een bedankje geven.
Ik zal in de toekomst velen nog zien,
maar jullie krijgen allemaal een tien.
Bedankt voor de kado's en andere geschenken
ik zal nog lang aan deze tijd denken.
Ik schei er nu uit zonder kabaal,
heel hartelijk bedankt allemaal

Groetjes,

Wil van der Vlist

AnTenne

Een verslagje van mijn reis naar Sri Lanka deze zomer. De reis begon niet voorspoedig. In de nacht voor mijn vertrek viel ik in mijn huis in het donker met mijn heup op een scherpe hoek van een kast. Het gevolg was een kolossale bult en later een blauwe plek van wel twee handen groot. In het vliegtuig kon ik niet met mijn rechterzijde tegen de leuning van het kleine stoeltje zitten en in Sri Lanka kon ik niet op mijn rechterzijde slapen. De plek is nog gevoelig.

Na een week in Sri Lanka kreeg ik darmklachten, die ruim drie weken duurden. Slechts drie dagen was ik er erg ziek van, maar verder was het lastig, met pampers en zo. Erg jammer was dat ik op de halfjaarlijkse familiëdag mijn gasten niet kon ontmoeten en alles via mijn Sri Lankaanse manager moest lopen. Telkens moest hij de trap op om aan mijn bed verslag te doen van de gesprekken met de bezoekers en om te vragen hoe hij daarop moest reageren, o.a. financieel. Maar dit was de eerste keer in de ruim twintig jaar dat ik dit werk mag doen, dat mij dit overkwam, dus ik mag niet ondankbaar of ontevreden zijn. Alle gesprekken zijn goed verlopen en enkele families hebben mij later nog bezocht en velen hebben mij later nog opgebeld. Zelf kon ik deze keer geen families buiten Negombo, waar wij ons centrum hebben, bezoeken.

De weeshuizen, die door ons gesticht zijn, heb ik wel kunnen bezoeken. Beide hebben nog steeds geld nodig, maar met de kinderen gaat het goed. Ook de schoolresultaten hebben we bekeken. Het meisjesweeshuis in Mabole komt momenteel structureel € 30 per maand te kort. Het gemengde weeshuis in Negombo heeft nog geen geld om de slaapafdeling voor de jongens af te bouwen.

Naast en gescheiden van het sociale werk voor onze stichting Vrienden van Sri Lanka, waarbij we kansarme kinderen en gezinnen helpen, en waarbij we niet kijken naar etniciteit of geloof, werk ik in Kandy en Negombo ook in de kerk. Door mijn ziekte ben ik deze keer niet in Kandy geweest.

In Negombo heb ik elke zondag voor zo'n 900 mensen mogen preken, en elke donderdagavond in zogenoemde heilingdiensten voor zo'n 400 mensen. De diensten duren gemiddeld drie uur, terwijl er op zondag voor ongeveer de helft van de mensen na de dienst ook nog een eenvoudige warme maaltijd is. Dit jaar ben ik op verzoek van de kerk begonnen met een bijbelcursus. Dat was vier weken lang elke donderdag, vrijdag en zaterdag van 9 tot 12 u bijbelles voor ongeveer vijftig mensen. De mensen zien al weer uit naar de volgende lessen. Ook heb ik nog op twee zondagen in een andere stad een zondagmorgendienst mogen leiden, waar van alles gebeurde. (En dat alles was mogelijk dankzij de pampers).

Privé heb ik een bruiloft, een doopfeest en een eerste communiefeest mogen meemaken. Het communicantje was het zoontje van mijn manager, mijn 'kleinzoon' dus. Dat betekende dat ik tot de naaste familie behoorde en dat ik de hele avond – samen met andere mannelijke familieleden – de ongeveer 200 gasten heb mogen bedienen. En dan volgens het daar bekende recept: bij binnenkomst ieder een glaasje ranja, dan op alle tafels een fles cola, een fles 7up een fles mineraalwater en een fles cognac. Met hapjes van vis en vlees en kip. En wat andere knabbeltjes. Ook flesjes bier werden rondgedeeld. Ik moet zeggen dat van de sterke drank weinig gebruik werd gemaakt. We liepen wel steeds rond om alles weer aan te vullen.

VAN ZONDAG TOT ZONDAG

In deze rubriek vindt u nadere informatie over de vieringen in de komende periode. Over de ontbrekende zondagen is geen nadere informatie bekend. Een volledig (be-knopt) overzicht van de kerkdiensten vindt u hier boven.

Woensdag 2 november is het *Dankdag voor Gewas en Arbeid*. We staan stil bij het goede wat deze aarde ons geeft, danken God ervoor. Naar aanleiding van Matteüs 20: 1-16 staat de vraag centraal wat loon naar werken voor ons betekent. De voorganger in deze dienst is ds. Berit Bootsma, de dienst begint om 19.30 uur.

Zondag 6 november doopdienst (zie *TeamGeest*)

Zondag 20 november is de laatste zondag van het kerkelijke jaar. Ieder jaar worden op deze zondag de namen genoemd van de gemeenteleden die het afgelopen jaar zijn overleden. Daarnaast krijgt iedereen de gelegenheid een kaarsje aan te steken voor de geliefde(n) die hij of zij mist. De voorgangers in deze dienst zijn ds. Berit Bootsma en ds. Ruud Stiemer.

Zondag 27 november is het eerste advent. Het thema van de dienst is: *Waakzaamheid*. Met advent verwachten we iets, maar merken we het ook als het gekomen is? Moeten we ook in onze tijd nog alert zijn, of vieren we met Kerst alleen maar iets wat al geweest is? We lezen Marcus 14. De voorganger in deze dienst is ds. Berit Bootsma.

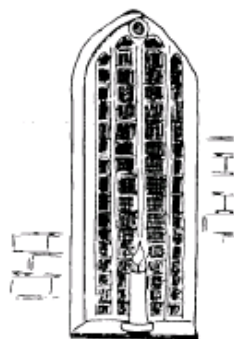
KERKDIENSTEN

Een beknopt overzicht. Voor nadere informatie zie de rubriek
Van zondag tot zondag.

Elke zondag crèche en kindernevendienst

<u>november</u>		<u>voorganger</u>	<u>organist</u>
2	19.30 u	ds. Berit Bootsma	Jan Korenhof
6	10.00 u	ds. Ruud Stiemer	Johan de Graaf
13 *	10.00 u	ds. P. Meyer	Arie Kraaijeveld
20	10.00 u	ds. Bootsma en ds. Stiemer	Johan de Graaf
27	10.00 u	ds. Berit Bootsma	Johan de Graaf

* de *Werkgroep Wereldwinkel* is met een stand aanwezig in de hal van de kerk.

Radiogemeente in de Christus Triumfatorkerk

<u>november</u>	<u>voorganger</u>	<u>organist</u>
20	Jan van Beelen Christelijk Gemengd Koor <i>De Slagsingers</i> o.l.v. Johan de Hoedt	Bert Kruis

City- en Kompasdiensten in de Noorderkerk

<u>november</u>	<u>voorganger</u>	<u>organist</u>
27	ds. T.H. v.d. Hoeven (Voorburg) m.m.v. <i>De Ijsselzangers</i> uit Krimpen a/d Ijssel, o.l.v. Everhard Zwart	Everhard Zwart

AGENDA

(Voorzover niet anders is aangegeven vindt één en ander plaats in de Christus Triumfatorkerk)

Elke donderdag en vrijdag van 12-14 u is de kerk geopend voor iedereen die even wil binnenstappen om een kaarsje te branden, voor meditatie of gebed of om een expositie of een lunchconcert te bezoeken.

Elke donderdag van 13.30 – 16.00 u: Handwerkclub

Elke woensdag van 12.30 - 12.50 u: Gebed van Verzoening in de O.L.V. van Goede Raad-kerk

Elke vrijdag van 13 tot 14 u houdt ds. R.E. Stiemer spreekuur in de kerk.

Elke vrijdag om 18 u: *Maaltijdproject.*

oktober:

27	12.00 u	Aanvang expositie <i>Kunstpost</i>	
31	10.00 u	Boekbespreking <i>Mama Tandoori</i>	} t.b.v. literaire middag van 5 november
31	20.00 u	Boekbespreking <i>Mama Tandoori</i>	

november:

1	19.30 u	Bijbel/gesprekskring o.l.v. Pastor Aad Tulling
1	20.00 u	Gespreksgroep <i>Geloven</i> o.l.v. ds. Berit Bootsma
5	16.00 u	Literaire middag – <i>Mama Tandoori</i> , Ernest van der Kwast
8	18.00 u	Oecumenische maaltijd met aansluitend vesperviering (zie <i>BerichtenBus</i>)
9	10.00 u	Woensdagmorgenbijbelkring o.l.v. Pastor Aad Tulling
10	12.30 u	Lunchpauzeconcert
10	14.00 u	<i>Team Meeleven</i>
11		Opbouwen Bazar zowel 's morgens als 's middags (-16.00 u) Bazar
12	10.00 u	
15	19.30 u	Bijbel/gesprekskring o.l.v. ds. Ruud Stiemer
18	20.30 u	'After Summerborrel' (zie <i>BerichtenBus</i>) Benoordenhoutseweg 237
19	16.00 u	Opening tentoonstelling <i>Kunstpost</i>
23	10.00 u	Woensdagmorgenbijbelkring o.l.v. pastor Aad Tulling
24	12.30 u	Lunchpauzeconcert
24	20.00 u	Lezing: <i>Christelijk geloof en het kwaad</i> . Inleider Andries Sanders.
26	20.00 u	Filmavond – <i>The Kiterunner</i> (de Vliegeraar)
27	12.00 u	Jongeren catechese
29	20.00 u	Concert <i>Krim</i> Kamerkoor (zie <i>Teamgeest</i>)

Hou onze website in de gaten voor de actualiteiten: www.ctkerk.nl

Nog twee weken ...!

Als u dit leest (direct na het verschijnen van deze *Samenspel*) is het nog maar twee weekjes tot de bazar:

zaterdag 12 november

van 10 tot 16 uur

Deze gezellige 'happening' wil niemand missen, dus u ook niet. Er zijn meerdere manieren om de bazar mee te beleven, die we hier even op een rijtje zetten:

- **Inleveren** van spullen voor de verkoop:
  - o boeken
  - o kleding,
  - o speelgoed,
  - o huishoudelijke zaken.

Noem alles maar op, maar liefst wel in redelijke staat, bruikbaar en verkoopbaar. Wegens ruimtegebrek en onverkoopbaarheid liever geen meubels, computers of randapparatuur voor computers.

- **Meehelpen** bij de opbouw op vrijdag 11 november 's ochtends en 's middags. Van het sjuouwen van tafels tot het inrichten van kraampjes: vele handen maken licht werk.
- **Het bemensen** van een standje om spullen te verkopen. Tussentijds krijgt u natuurlijk alle tijd om zelf ook rond te neuzen, uw slag te slaan of een harinkje te happen.
- Of gewoon **als bezoeker** met een goed gevulde portemonnee, die na afloop veel lichter is.

Voor een deel van de opbrengst is dit jaar als goed doel gekozen voor een opleidingsinstituut voor blindengeleidehonden. Voor de rest willen we de opbrengst reserveren voor de organisatie van allerlei activiteiten rond het 50-jarig jubileum van de *Christus Triumfatorkerk*.

Laten we er samen weer een mooie dag van maken, waar we met veel plezier en voldoening op terug kunnen kijken. Graag tot ziens in welke van de hierboven beschreven rol(len) dan ook !

De bazarcommissie:

☐ Ineke van den Berg - 070 383 3229	☐ Wouter Müller - 070 3861642
☐ Wim Leenen	☐ Henny van Dalen
☐ Boudewijn de Jonge	☐ Janny Slootweg
☐ Gerda en Gerrit Visser	☐ Bert van der Sluis

De lachende kerk

(anders gezegd: de lach en de kerk)

*De godsdienst is een goede zaak -
dat geeft de mensen veel vermaak*

heeft iemand eens gerijmd. Het is maar hoe je het bekijkt. Lachen in de kerk wordt doorgaans als niet erg calvinistisch ervaren. Voor het protestantse kerkvolk geldt de godsdienstoefening – het woord alleen al – vooral als een gewijd gebeuren met heilige momenten. Lachen klinkt daarbij zo ongeveer als vloeken in de kerk.

Gelukkig is er in de Zandvlietdienst op 9 oktober jl. aardig wat gelachen ... !

Zoals de zon door wolken breekt en de kerkzaal in een vrolijk licht zet, zo is er tijdens de kerkdienst zo nu en dan een ogenblik met een lach of een bijbelgedeelte vol humor. Een voorbeeld van het laatste: het verhaal van David die de ark begroet bij de binnenkomst in Jeruzalem en daarbij helemaal uit zijn dak gaat. Op een hemd na in zijn blote niksie danst en springt hij in het rond. Zijn vrouw kapittelt hem daarover en dan zegt David: "Ik deed het voor de Heer!" Dat noem ik nog eens geestig!

Mensen en hun overtuigingen zijn allemaal relatief, net als onze opvattingen over God. Werp door een grap maar eens een nieuw licht op je eigen schaduw...

Toch willen humor en geloof elkaar nogal eens bijten en vooral humor en fundamentalisme kunnen elkaar niet uitstaan. Daarom werkte het heel ontspannend toen bij een discussie over schepping en evolutie iemand ineens uitriep: "Waarom nou zo moeilijk doen met miljoenen jaren als het toch in zeven dagen kan..!"

Zelfspot is een teken van mentale gezondheid en als je niet meer om jezelf en om je geloof kunt lachen, dan neig je naar dictatoriaal gedrag. Niet voor niets hadden vroeger koningen een hofnar in dienst - een niet ongevaarlijke baan trouwens - die met zijn grollen en grappen, soms relativerend dan weer bijtend, de koning moest behoeden voor grootheidswaan.

In de Rooms Katholieke kerk, vooral in de zuidelijke provincies, gaat men doorgaans wat makkelijker om met de lach in of om de kerk. Zo stond er in een parochieblad over mijnheer pastoor die van een akelige ziekte genas: 'God is goed, de pastoor is beter....'

DE LACHENDE KERK

De cabaretier Fons Jansen las rond vijftig jaar geleden bijzondere kerkberichten voor. Rooms-katholieken schoten bij het horen ervan spontaan in de lach. Wij als protestanten - niet van die lachebekjes - konden er soms toch wel om grinniken...

Toen onze kerk vijftig jaar geleden in gebruik werd genomen, was er nog geen zondagsbrief. Al het gemeentenieuws werd aan het begin van de dienst voorgelezen. Dat had toch wel wat, want ook een gewoon gemeentelid kon deze schone taak op zich nemen, uiteraard gestoken in zondags pak. Als je het netjes wilde doen, nam je een zwart map en je stopte het blad met de mededelingen daarin. Dan nam je plaats achter de kathedr en je las voor op een wat aangepaste toon, want het moest wel kerkelijk klinken. Langzaam, met de goede klemtonen. Spreektaal had niet de voorkeur, dus niet 'vandaag', maar 'heden'. En alles wat in de toekomst lag, ook al ging het om komende maandagavond, wel aangevuld met *Deo Volente*.

Laten we in *Samenspel* bij wijze van proef wat mededelingen doen van en in de stijl van Fons Jansen:

- Uit het voorbedenboek: "Graag danken voor ondervonden hulp bij een inbraak."
- We gaan nu uit de bijbel lezen. Open daarom nu a.u.b. uw notebook en log in op [www.bijbellezing.nl/Job 3 : 2-18](http://www.bijbellezing.nl/Job%203%202-18) .....
- Het hoesten na het 'Amen' op de preek begint voortaan bij de achterste banken.
- Getuigen van je geloof bij je belijdenis? Maak 't nou. We hebben zo'n schitterend formulier....!
- Gemeenteleden die het leven echt niet meer aankunnen, moeten dat dan maar opgeven ..... bij de maatschappelijk werkster.
- Zij die op *Witte Donderdag* wensen deel te nemen aan de voetwassing, worden vriendelijk verzocht van tevoren thuis even hun voeten te wassen.
- Uit betrouwbare bron is vernomen dat je in de hemel niet meer je persoonlijke geloof hoeft uit te dragen. Daarom is het er zo vredig .....
- Achter in de kerk staat een bus. Die vertrekt morgen naar *de Blijde Werelt*.
- We zingen *Knielt allen neer* op blz. 16. De voorganger zingt het eerste couplet, dan valt de hele kerk in.

HUMOR

Er zijn talloze andere voorbeelden van geestige voorvallen of opmerkingen rond geloof en kerk.

Hier volgen er nog een paar:

- In de *Grote Kerk* in Breda staat onderaan de trap die naar het orgel leidt een prachtig goudkleurig beeldje van een engel. Het wonderlijke eraan was dat deze zingende engel zich zelf begeleidt met een buikorgeltje..!
- Na de wonderbare spijsziging bleven de discipelen mooi met de brokken zitten ....
- Celibaat het niet, dan schaadt het wel...
- Nazareth 2000 jaar geleden: Jozef in zijn timmermans-werkplaats slaat zich ongenadig op zijn eigen duim. Even daarna gaat de deur open en hoort hij zeggen: "Hebt u geroepen, vader?"
- Vraag op catechisatie: Wat ging de Heer scheppen nadat hij de aarde had geschapen?" Antwoord: "Nadat hij de aarde had geschapen, ging de Heer een luchtje scheppen."
- Over vergevingsgezindheid: een priester en een predikant maken samen een ometje. "Zeg, dat toen, van die brandstapels, daar praten we toch niet meer over, hè?" stelt de priester zijn protestantse collega voor. Zegt de dominee: "Ach, kerel, nee .... enne, die *Beeldenstorm*, dat was maar een geintje hoor!"

Als je er oog en oor voor hebt, is er in vele kerken en in veel preken humor te ontdekken en dat is maar goed ook, want lachen en blij zijn is heel bijbels. Het regent teksten daarover. Een kleine greep daaruit:

- *Eens zal Hij je mond vullen met gelach, de vreugde van je lippen laten klateren.*
- *Zij, die de HEER heeft bevrijd, keren terug. Jubelend komen zij naar Sion, gekroond met eeuwige vreugde. Gejuich en vreugde trekken de stad binnen, gemjammer en verdriet vluchten eruit weg.*
- *Wie bij U hun geluk zoeken, zullen lachen en vrolijk zijn, wie van U hun redding verwachten, zullen steeds weer zeggen: 'Groot is de HEER.'*

Adriaan Sala

maakt kunst zichtbaar

Nieuwe Tentoonstelling

De nieuwe Open Kerk kunstexpositie, georganiseerd door *KUNSTPOST*, wordt officieel geopend op zaterdag 19 november a.s. 16 - 18 u (inloop vanaf 15.30 u). De expositie is voor het eerst al te zien op donderdag 27 oktober a.s. 12 - 14 u en voor het laatst op vrijdag 9 december a.s. 12 - 14 u.

Op het moment van het ter perse gaan van *Samenspel* zijn er nog geen gegevens bekend. Houd onze website hiervoor in de gaten. www.ctkerk.nl

Kerstpakkettenactie 2011

De gevolgen van de economische crisis en van de bezuinigingen van de gemeente en van de landelijke overheid worden steeds duidelijker voelbaar in de kwetsbare lagen van de Haagse bevolking. We merken het aan de rijen bij de uitdeelpunten van de *Voedselbank*, op de inloopsprekuren in onze buurt-en-kerkhuizen, in de individuele hulpverlening en het werk van de Commissie Bijstandszaken. Juist daarom vindt de Diaconie van de *Protestantse Gemeente te 's-Gravenhage* (PGG) het van belang om ook in 2011 een kerstpakkettenactie te organiseren voor de mensen die in het afgelopen jaar steun hebben gevraagd via de Diaconie, de wijkdiakenen, de locaties van Stek, het Haags Straatnieuws en het straatpastoraat. Dit gebaar van warmte en solidariteit bieden we, als gebruikelijk, aan in samenwerking met de fondsen die betrokken zijn bij individuele noden in Den Haag. Daarom vragen wij ook u om steun voor deze kerstpakketten, die voor honderden Hagenaars de kerstdagen een beetje feestelijker maken.

Het klinkt ouderwets: kerstpakketten, maar onze ervaring is dat de waardering voor de pakketten groot is. De ontvangers voelen zich gezien als mensen die meetellen in de samenleving. Mensen zijn immers meer dan een hulpvraag.

De Diaconie van de PGG ondersteunt deze actie van harte. Op zondag 27 november wordt er in de Haagse kerken voor gecollecteerd.

Aanschaf AED (eerste hulp bij een hartstilstand)

Een hartstilstand kan iedereen overkomen, ook gezonde mensen.

Onlangs is voor onze kerk een *Automatische Externe Defibrillator* aangeschaft. Dit is een draagbaar toestel dat kan worden gebruikt bij een persoon met een hartstilstand. Dan pompt het hart niet meer. Omdat de bloedsomloop daardoor ook stilvalt, gaat er geen zuurstofrijk bloed meer door het lichaam; het slachtoffer raakt bewusteloos en er bestaat acuut levensgevaar. Na 4-6 minuten zullen hersencellen onherstelbaar beschadigen, waarna ook andere organen beschadigingen oplopen. Als binnen zes minuten bij een hartstilstand direct gereanimeerd en gedefibrilleerd wordt is de overlevingskans 50 tot 70%.

Wat moet je doen bij een hartstilstand?

- direct 112 bellen;
- direct reanimatie toepassen en als het kan binnen zes minuten defibrilleren met een AED.

Belangrijk is om direct te starten met reanimatie (hartmassage en mond-op-mondbeademing). Hiermee wordt de hartactie en het zuurstoftransport kunstmatig op gang gehouden en kunnen beschadigingen van hersenen en andere organen voorkomen worden.

Bij ongeveer 50% van de slachtoffers is er sprake van chaos in de elektrische prikkels van het hart. Met een defibrillator is dit te 'resetten' door één of meerdere schokken toe te dienen. De ambulances in ons land hebben een defibrillator, maar kunnen doorgaans niet snel genoeg na melding ter plaatse zijn. Een oplossing is dan: een AED ter plekke. Omstanders kunnen dan het slachtoffer defibrilleren, waardoor geen kostbare tijd verloren hoeft te gaan. Iedereen mag een AED bedienen. Om echter sneller en doeltreffender te kunnen handelen in een noodsituatie is het van groot belang mensen te trainen in reanimatie en bediening van de AED.

Alle kosters en hulpkosters, kerkenraadsleden en gemeenteleden met een medische achtergrond krijgen daarvoor binnenkort een uitgebreide training.(*)

De AED wordt op een duidelijk zichtbare plaats in de hal van ons kerkgebouw opgehangen en stickers verwijzen naar de aanwezigheid van het apparaat.

Tenslotte: De AED wordt bekostigd uit het *Verjaardagsfonds*. Laten we hopen dat we het apparaat nooit hoeven in te zetten en ons een lang en gezond leven beschoren is.

(*) Gemeenteleden die hiervoor belangstelling hebben worden ook in de gelegenheid gesteld de training te volgen. U kunt zich hiervoor aanmelden bij Wilma Beeftink: per email scriba@ctk.nl of per telefoon 015 – 3618267. Ook voor vragen en/of opmerkingen kunt u hier terecht.

Zomaar een wijsheid

Als de leerling bereid is, dient de leermeester zich aan.

(Zen-wijsheid)

Lieve mensen,

Ik ben alweer drie maanden terug uit Suriname, waar ik voor mijn opleiding tot verpleegkundige vijf maanden stage heb gelopen bij verstandelijk en/of lichamelijk gehandicapte kindertjes. Velen van jullie weten hiervan. Ik wil jullie via dit berichtje bedanken voor het meelevens met mij, de kaartjes en natuurlijk het geld dat ingezameld is. Toen ik op het centrum met mijn stage begon, hadden de kinderen haast geen speelgoed om mee te spelen. Alles was oud en incompleet. Er was geen mogelijkheid voor de kinderen om zich op wat voor manier dan ook verder te ontwikkelen. Bij elkaar is er door de actie in totaal 1700 euro opgehaald en een flink gedeelte hiervan is te danken aan jullie. Hier is mooi en duurzaam houten speelgoed voor gekocht. Ook was er geld over voor een trampoline. Het centrum is enorm dankbaar en de kindertjes natuurlijk ook. Het speelgoed is gelijk in gebruik genomen en ook wordt er dagelijks met ze op de trampoline gesprongen. Er is materiaal aangeschaft voor de pas opgezette 'ontwikkelingsgroep'. Dat is een groot succes. Er wordt echt vooruitgang geboekt, geweldig! Nogmaals, enorm bedankt, zonder jullie was dit nooit gelukt.

Groetjes,

Marit Schrijver

Casa da Nel

Voor de meesten van u is zij inmiddels allang geen onbekende meer: Nel van Daelen, maar (gelukkig) zijn er het afgelopen jaar ook aardig wat nieuwe gemeenteleden bij gekomen, die haar nog niet kennen. Vandaar een korte inleiding op onderstaande brief die ik van Nel mocht ontvangen.

Nel van Daelen is een krasse dame die met veel flair en een 'vlotte babbel' heel veel voor elkaar heeft gekregen voor 'haar' aidskinderen in Brazilië. Op eigen kosten vloog zij jarenlang twee keer per jaar naar Brazilië om daar ervoor te zorgen dat het geld dat zij in Nederland had vergaard zo goed mogelijk werd besteed. Een gevleugelde kreet die we nogal eens uit haar mond kunnen horen, is: "Bij mij blijft er niks aan de strijkstok hangen". Ook de Braziliaanse jetsset heeft zij meer dan eens voor haar karretje weten te spannen en tijdens een interview in een zeer goed bekeken Braziliaanse talkshow nam zij geen doekje voor de mond. Dat alles heeft 'haar' Braziliaanse aidskinderen geen windeieren gelegd. Nadat een tehuis was gerealiseerd, kwam er een school en een hospitaal met medische hulp en de daarvoor benodigde apparatuur. En daar bleef het niet bij ...

Langzamerhand begint haar leeftijd haar parten te spelen en moet zij gas terug nemen. Toch blijft zij onvermoeid strijdbaar voor haar kinderen. Net terug van haar jongste bezoek aan Brazilië ontvingen wij de onderstaande brief.

(redactie)

Beste mensen,

Aangezien ik volgende maand 86 jaar hoop te worden, zal dit waarschijnlijk mijn laatste reis naar Brazilië geweest zijn. Mijn twee zonen en mijn cardioloog vinden het nu wel genoeg. Maar ik ga hier in Nederland gewoon door zolang mijn kinderen in Brazilië het geld nog niet kunnen missen! Tijdens mijn laatste verblijf in Brazilië heb ik weer heel wat voor elkaar kunnen krijgen.

- Zo is de kinderarts, die al jaren op oproepbasis diensten verleent, sinds 1 oktober jl. vast aan *Casa da Nel* verbonden. Daar ben ik fantastisch blij mee.
- Ook is het huis verder uitgebouwd en zijn er bedjes gekocht waardoor er nu 22 kinderen een heerlijk onderkomen vinden.
- We hebben een jonge vrouwelijke tandarts kunnen aantrekken. Drie dagen per week staat zij ter beschikking voor de kinderen van ons tehuis en twee dagen per week voor kinderen 'van buitenaf', die zij behandelt tegen een kleine vergoeding. Wij blij en zij gelukkig!
- Ik heb kennis gemaakt met een pikzwarte meneer, die mij vroeg of hij iets voor mij kon doen. Hij dacht aan het aanleggen van een moestuin. Het is verbazend wat die man in korte tijd heeft gedaan. En dat allemaal voor een kop koffie en een boterham!

Nu het er naar uitziet dat ik zelf niet meer in de gelegenheid zal zijn om er in Brazilië op toe te zien dat alles wat ik daar in al die jaren heb opgebouwd ook onderhouden wordt, heb ik na een oproep op de Braziliaanse televisie vijf rijke Brazilianen zover gekregen dat zij het onderhoud van het huis, de school en het hospitaal voor hun rekening nemen. Ik heb hen verteld dat ik er langzamerhand te oud voor ben en dat mijn 'oude sok' bijna leeg is. Toen moest ik ze natuurlijk vertellen wat een 'oude sok' is. Nou dat kun je wel aan me overlaten! Ik heb hen onder de neus gewreven dat het erg goed

gaat met de Braziliaanse economie. (Geen wonder; ze hebben daar nu een vrouwelijke minister president aan het hoofd van de regering.)

Ik heb tijdens deze reis een aardige serie foto's gemaakt die ik u graag eens in de kerk wil laten zien. Ik hoop daar binnenkort een keer toe in de gelegenheid te worden gesteld. Als dat lukt, hoort u meer van me.

Met een hartelijke groet,
Nel van Daelen – Westdorp
Giro 196393 o.v.v. *Stichting Brazilië*

Zingen voor Israël

Onder het motto *Zingen voor Israël* organiseert de Stichting *Christenen voor Israël* een koor- en samenzangavond.

- woensdag 23 november 2011
- *Bethelkerk*, Jurriaan Kokstraat 175 te Scheveningen
- Aanvang: 20 u, maar vanaf 19.45 uur zal er al samenzang zijn

Muzikale medewerking wordt o.a. verleend door:

- Vocalgroup *DIVINE* uit Den Haag o.l.v. Marcel van Duijvenvoorde
- Chr. Gemengd Koor *Eben Haëzer* uit Scheveningen
- Chr. Gemengd Koor *Asaf* uit Moerkapelle

De twee gemengde koren zullen gezamenlijk optreden o.l.v. Rien van der Werff en met orgelbegeleiding van Erik van de Knijff. Naast koorzang ook dit keer weer veel samenzang met begeleiding van:

- Arthur Kerklaan op trompet
- en Marcel van Duijvenvoorde op orgel

Ds. J. Maasland zal de avond openen. De meditatie wordt gehouden door ds. Willem J.J. Glashouwer. Iedereen is van harte welkom. De toegang is vrij, wel zal er een collecte worden gehouden. Er is gelegenheid om producten uit Israël te kopen en er zal een (kleine) boekentafel zijn.

Besluit herstructurering PGG

De *Protestantse Gemeente te 's-Gravenhage* (PGG) heeft een definitief besluit genomen om te werken aan een vitale kerk in de stad. Met als uitgangspunt dat de PGG voldoende geld heeft voor de kerk van morgen en vanuit de visie dat de *Protestantse Gemeente* geroepen is om mensen gelegenheid, tijd en ruimte te bieden om God en elkaar te ontmoeten, heeft de *Algemene Kerkenraad* van de PGG moeten besluiten om te herstructureren.

Na intensief overleg met de wijkgemeenten is op 18 oktober jl. het volgende besloten:

- Het aantal wijkgemeenten zal per 1 januari 2012 worden teruggebracht naar vijf combinaties van wijkgemeenten. Per combinatie worden o.a. de kerkdiensten en de indeling van het pastorale werk geregeld. In deze wijkgemeenten zullen teams van predikanten, HBO theologen en kerkelijk en diaconaal werkers werkzaam zijn. Bij voorkeur zal in juni 2015 de PGG bestaan uit vijf vitale wijkgemeenten.
- Het aantal predikanten ten behoeve van de PGG wordt in de periode tussen 2011 en 2015 teruggebracht naar 8 fte (fulltime-equivalent). De vermindering in predikantsplaatsen kan in principe door natuurlijk verloop plaatsvinden. Er wordt financiële ruimte gemaakt om een aantal parttime HBO theologen, emeritus predikanten of kerkelijk werkers aan te stellen.
- Per 1 juni 2013 zal ook een aantal gebouwen buiten gebruik worden gesteld. Een onafhankelijke commissie wordt ingesteld en krijgt opdracht om te adviseren over welke gebouwen in aanmerking komen om buiten gebruikt te worden.

De *Algemene Kerkenraad* van de PGG is zich terdege bewust van de pijn die de beoogde herstructurering met zich meebrengt, maar is er tevens van overtuigd dat deze stappen nodig zijn om een inspirerende en vitale gemeente van Christus te blijven.

GEVOLGEN VOOR DE CTK

De *Christus Triumfatorkerk* komt samen met de *Duinzichtkerk/Vredeskapel* en *Kruispunt* in combinatie 4. In deze combinatie zullen, na het emeritaat van ds. Casper van Dongen in september 2012, ds. Corrie van Duinen en ds. Berit Bootsma de wijkpredikanten namens de PGG zijn. Zij worden versterkt door maximaal 1 voltijds kerkelijk werker. De CTK komt niet in aanmerking om gesloten te worden omdat het geen eigendom van de PGG is.

UITWERKING

De wijkkerkenraad heeft bij de besprekingen de noodzaak van de herstructurering onderschreven, maar wel diverse keren vraagtekens gezet bij de uitwerking van het plan. Met name het feit dat de *Christus Triumfatorkerk* in een federatie met de *Gereformeerde Kerk Den Haag-Oost* (GKO) zit, vraagt verder overleg met de *Algemene Kerkenraad* van de GKO. De komende maanden, tot januari 2012, zullen gebruikt worden om in overleg te treden met de andere twee wijkgemeenten in de combinatie. Met hen zullen er afspraken gemaakt moeten worden over de verdeling van het werk onder de predikanten en de invulling van de kerkelijk werker.

Kortom, het besluit is gevallen, maar we zullen vanuit de wijkkerkenraad de uitwerking en de gevolgen goed in de gaten houden. Zodra wij meer weten over de concrete consequenties zullen wij u op de hoogte brengen. Tot die tijd kunt u het volledige besluit opvragen bij onze scriba, Wilma Beeftink (E: scriba@ctkerk.nl / tel: 0153618267).

Geran Kaai, AK vertegenwoordiger voor de PGG

rijk in je wijk

Buurtnetwerken in Den Haag

Een sociaal netwerk, niemand kan zonder. Met officiële hulpverlening alleen kom je er niet. Uit het onderzoek van TNS Nipo naar *sociaal konvooi en eenzaamheid* blijkt dat ongeveer 30 procent van de Nederlanders ontevreden is over de sociale steun die ze ontvangen*. *Rijk in je Wijk*, een nieuw sociaal initiatief in Den Haag, blijkt naadloos aan te sluiten bij die behoefte aan sociaal contact. De eerste buurtnetwerken van *Rijk in je Wijk* gaan dit najaar van start.

Beter een goede buur.....

Rijk in je wijk is een netwerk van buurtbewoners, waarin ontspanning en zorg voor elkaar centraal staan. Er zijn 12 tot 20 leden, die dicht bij elkaar wonen.

'Rijk in je Wijkers' kennen, vertrouwen en ondersteunen elkaar. Ze hebben mensen leren kennen die vlakbij wonen. Mensen die je groet en met wie je een praatje maakt of die je eens kunt vragen voor een klusje. Met wie je samen de tuin snoeit, omdat je er in je eentje niet toe komt. Die je kunt vragen om jou naar de dokter te rijden. Mensen met wie je eens in de zes weken samen kunt eten. Gaandeweg kom je erachter waar andermans interesse of hulpvraag ligt en weet je de ander te vinden. Als je eenmaal weet wie er van het filmhuis houdt, is een filmmaatje snel gevonden. De drempel om iemand te vragen om hulp of voor iets leuks, is veel lager.

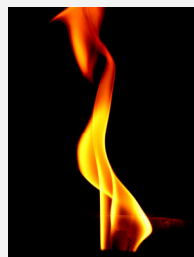
Elk netwerk heeft een 'coördinator' die net even het zetje geeft dat nodig is om een band te krijgen met elkaar. Hij of zij begeleidt de eerste drie bijeenkomsten. Wat zijn de 'talenten' binnen de groep? Welke diensten zijn er in de aanbieding en waar is behoefte aan? Na verloop van tijd draait de groep zelfstandig. STEK, de organisator van *Rijk in je wijk*, blijft aanspreekpunt.

Op dit moment worden de eerste netwerken gevormd in vijf buurten in Den Haag. Wie meer wil weten of mee wil doen kan contact opnemen met de initiatiefnemers. Voor meer informatie www.steknet.nl/actueel/nieuw.

* Zie www.eenzaam.nl

Adem

*Bidden is de adem
van mijn ziel,
wakkert het vuur aan
in mijn hart,
is de warmte
in mijn leven.*

Toon Hermans
(ingezonden door R.v.D.)

REIDANS ...

*Een rubriek waarin de lezers van Samenspel de gelegenheid krijgen hun verhaal te laten rondzingen in de gemeente. Een beetje te vergelijken met de wave: de één steekt de ander aan, tot we de hele gemeente rond zijn. Deze keer: **Jacqueline Ammeraal**.*

Huub van der Lubbe (zanger van *De Dijk*) zegt in een onlangs gegeven interview: "Stilstaan bij wat ik bereikt heb, is niet mijn liefste bezigheid, we moeten door. Ik verlangde naar iets, ik wist niet wat, misschien wel naar het verlangen zelf.....". Dit verlangen houdt mij bezig. Niets missen wil ik; nieuwe ervaringen opdoen, leren, mensen ontmoeten, me nuttig maken, me inzetten, vriendschappen aangaan en onderhouden, werken en ga maar door. Teveel om op te noemen, maar wel met één gemeenschappelijk kenmerk, ze kosten alle tijd. En juist daaraan ervaar ik een chronisch gebrek.

Ik kom net terug van een vierdaags tripje naar Panama. Mijn nichtje Sandra, stewardess bij de KLM bood mij onverwachts de kans om mee te gaan op deze vlucht. Veel geregeld op werk en in gezin, gunsten vragen aan collega's, kinderen, opa en oma, onzekerheid over tijdstip heen- en terugreis..., maar wat een kans! Ik heb genoten en heel veel

nieuwe indrukken opgedaan, het was fantastisch. "No guts, no glory", zeiden we tegen elkaar en wat ben ik blij dat ik het heb gewaagd, een ervaring die ik niet gemist zou willen hebben.

Hetzelfde geldt voor de studie die ik het afgelopen jaar heb afgerond. Ik heb veel geleerd over kinderen met leesproblemen, dyslexie en het bieden van adequate hulp. Studiegenoten hebben hun ervaringen met me gedeeld, nieuwe contacten zijn gelegd en vol trots mijn diploma uitgereikt gekregen.

Nooit meer studeren voor een diploma, besloot ik, maar intussen ben ik gestart met een cursus Grieks in de avonduren. Zo leuk immers, om op mijn favoriete vakantie-eiland met de lokale bevolking te kunnen praten...

Allemaal leuk, allemaal leerzaam, maar ook allemaal met tijdgebrek als resultaat. Ik ken weinig rust, letterlijk niet en figuurlijk ook niet. Gebrek aan tijd heeft als gevolg dat ik vaak aan het plannen, regelen en haasten ben. In plaats van te genieten van het nu, ben ik met mijn hoofd alweer bij de volgende week. Een week die vol zit met dingen die nu eenmaal moeten, want mijn 'normale leventje' is door gezin en werk al tamelijk gevuld. Maar ook een week die vol zit met dingen die helemaal niet moeten, maar die ik te leuk vind om te willen missen!

"Later bestaat niet, later is nu", zingt Huub in één van zijn liedjes (inderdaad, ik ben een groot fan van *De Dijk*). Dat betekent voor mij, dat mijn verlangen naar meer, het genieten van het nu niet in de weg mag staan. Moeilijk, moeilijk, moeilijk, maar de balans vinden is lijkt mij de moeite waard. Weet iemand hoe?!

BIJBELLEESROOSTER

De één leest iedere dag uit de bijbel, de ander zo af en toe eens een stukje. Of je nu vaak of zo nu en dan eens een bijbelgedeelte leest, je stelt je wel eens de vraag: 'Wat zal ik vandaag eens lezen?' Het Bijbelleesrooster van het Nederlands Bijbelgenootschap kan u helpen om een keuze te maken.

RS

november:

1	Maleachi 2:1-9	Schijn-heiligheid
2	Matteüs 23:13-26	Schijnheiligheid
3	Matteüs 23:27-39	Onwil
4	Matteüs 24:1-14	Zware tijden
5	Maleachi 2:10-16	Verbondsbreuk
6	Maleachi 2:17-3:5	Voorbode
7	Maleachi 3:6-12	Waag het met de HEER
8	Maleachi 3:13-18	Boekhoung
9	Maleachi 3:19-24 (Maleachi 4:1-6)	Elia komt
10	Matteüs 24:15-28	Iedereen zal de Mensenzoon (h)erkennen.
11	Matteüs 24:29-35	Let op de vijgenboom
12	Matteüs 24:36-51	Laat je niet overvallen, maar verrassen
13	Matteüs 25:1-13	Controleer je oliepeil
14	Matteüs 25:14-30	De volle honderd procent
15	Matteüs 25:31-46	Christelijk sociaal
16	Rechters 1:1-15	Veroveringen
17	Rechters 1:16-26	Strijd
18	Rechters 1:27-2:5	Winnen en verliezen
19	Rechters 2:6-23	De geschiedenis herhaalt zich
20	Rechters 3:1-11	Wie zijn je vijanden?
21	Rechters 3:12-31	Verlos-kunst
22	Rechters 4:1-16	Sterke vrouw
23	Rechters: 4:17-5:8	Vastgepind
24	Rechters 5:9-22	Heldinnendicht
25	Rechters 5:23-31	De vijand geveld
26	Rechters 6:1-18	Bange held
27	Rechters 6:19-32	Offer
28	Rechters 6:33-7:8	Tekens
29	Rechters 7:9-22	Gideonsbende
30	Rechters 7:23-8:9	Wie krijgt de eer?

PUZZEL

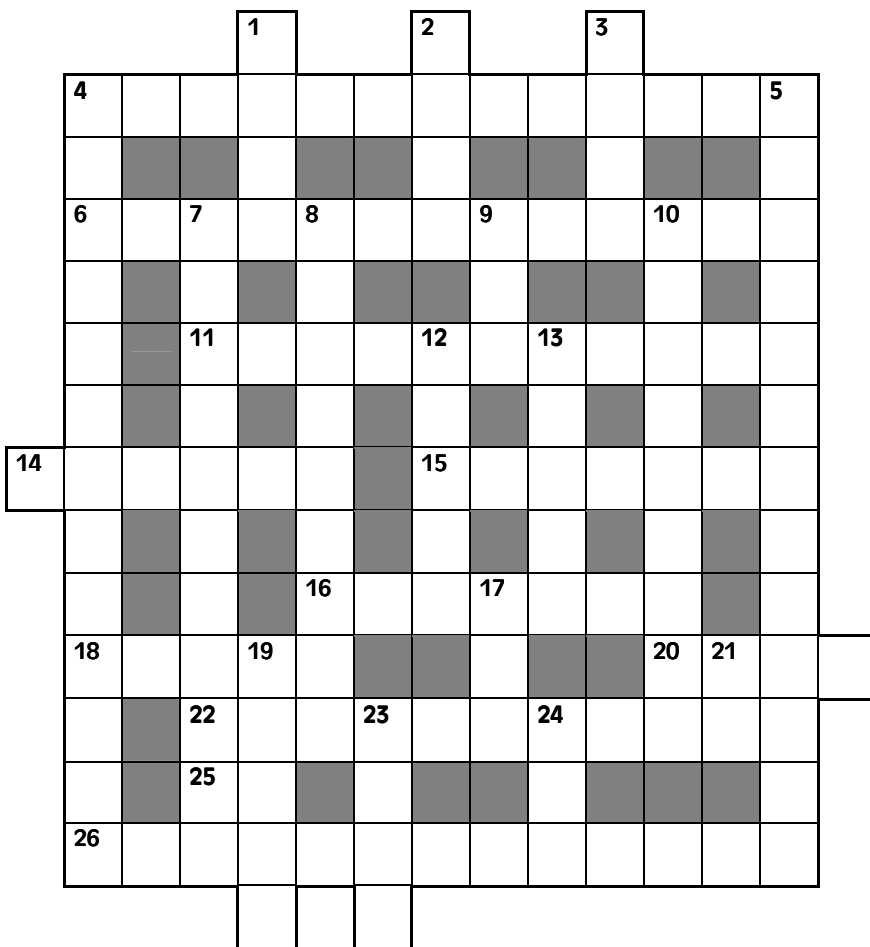
De oplossing van het vorige cryptogram (de 'monsterpuzzel'):

Hor.: 2 aardappelmeel 4 rommeltje 8 ree 9 kluiven 11 kei 12 epo 13 rei 15 aanlegsteiger 17 Rijn 18 gedupeerd 19 ruzietoon 20 slim 21 hamvraag

Vert.: 1 papierversnipperaar 2 antikraakacties 3 luchtvervuiling 4 rokkenjager 5 leep 6 tenoren 7 eeuwigheden 10 Uiver 14 ei 16 gij.

Ik hoop dat die puzzel niet te veel chaos heeft achtergelaten in uw bovenkamer. De volgende is niet zó moeilijk .... zeggen ze. Veel plezier en succes!

Adriaan Sala

HORIZONTAAL:

- 4 sauna? (13)
- 6 voor ramen en deuren om ongewenste luchtstroming tegen te gaan (13)
- 11 Deltawerk in het klein? (11)
- 14 bovenkleding die tegen een stootje kan (6)
- 15 voedsel voor de molenaar? (7)
- 16 Vespucci is er indirect debet aan dat er een noordelijke en een zuidelijke variant is (7)
- 18 Rara 'n Schots eiland (5)
- 20 overal en in het algemeen (4)
- 22 'Luctor' moet nog even wachten met 'Emergo' tot de kust veilig is (11)
- 25 zijn streven is in rang bevorderd te worden (2)
- 26 praatjes die rondgaan (13)

VERTICAAL

- 1 tegenslag, soms van de dommesoort (4)
- 2 staand rondhout dat in het Duits, Engels en Noors ook zo heet (4) de 3 kan voor mijn part overtreffend zijn
- 4 tweeslachtige woonruimte (13)
- 5 deze snack hoort bij het principe van deze winkelketen (13)
- 7 met je dagelijkse sneetjes moet je niet gokken (11)
- 8 klinkt knus, maar was afschuwelijk (9)
- 9 hij heet Jan en hij is heel schielijk, maar of dat ook geldt voor z'n maat? (3)
- 10 je ruikt 'm al op afstand en het water loopt je in de mond (9)
- 12 Mama is uitgeput (2 + 3)
- 13 mislukte zebrasoort? (5)
- 17 om avontuur voor de ogen te draaien (3)
- 19 ook de kathode heeft een tegenpool (5)
- 21 Bar .. Duc (2)
- 23 bezorgt werk aan pedicure, maar 't zit soms ook op je ziel (4)
- 24 wordt in het voorjaar van je afgenomen, maar je krijgt het in het najaar weer terug (3)